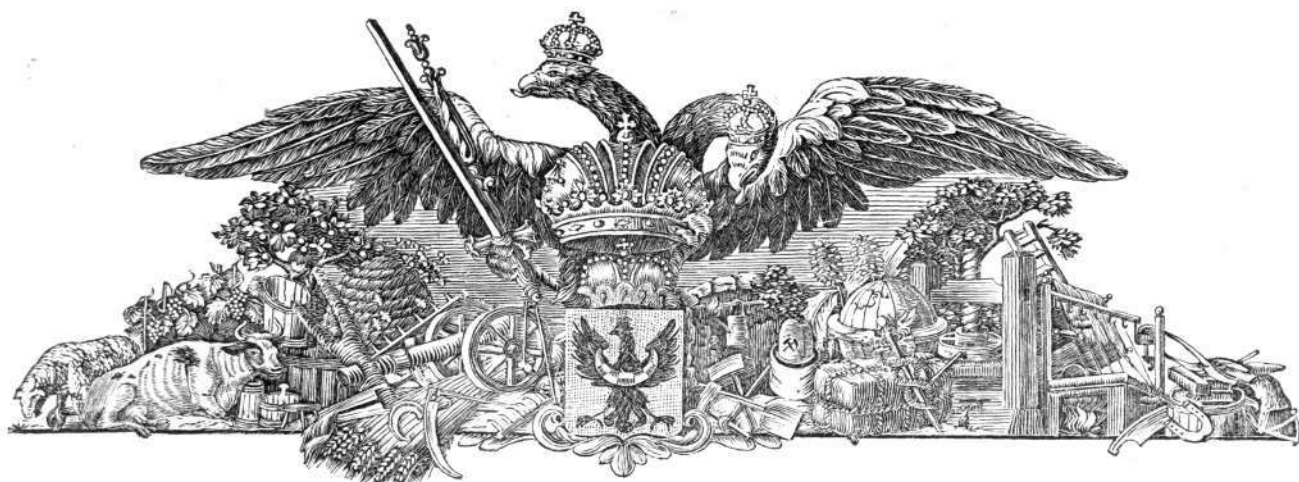

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj VI.

V sredo 14. roznika 1848.

List 21.

Veselo oznanilo.

Presvitli Cesar so iz Inšpruka Dunajčanam pisali, de so z veseljem namenjeni do državniga zbora zopet na Dunaj nazaj priti, če bo poprejšnji mir zopet na Dunaji, in de se jim poroštvo da, de se bo državni zbor mirno posvetovati mogel zastran vsih toliko imenitnih reči v prid vsih dežel. — Nadjamo se, de bojo Dunajčanje radi vošila presvitliga Cesarja spolnili.

Nekaj od davkov

in v kterih davkih bi bilo kmetškemu stanu nar poprej polajšanja vošiti, pri kterih pa po pameti kaj pozneje?

(Konec.)

Pa to polajšanje prevdarjenih državnih dohodkov bi storilo, de bi ne bilo dohodkov zadosti za vse državne stroške; kako bi se pomanjkanje popravilo? To pri imenovanih treh dohodkih nič kaj pretežkiga ne bo. Kar davk od štempljaniga popirja zadene, ne bo prenarejen je ukaza clo nič pomanjkanja naključilo, kér se bo le pretežka butara iz slabih šibkih ram na bolj krepke in čvrste rame prenesla. Kar pa davk od soli zadene, nam skušnje skažejo, de v premenljivih davkih kolikor lajši je naloga, toliko več se davku podverženih reči povžije ali porabi. Od kave (kofeta) je bil colski davk v létu 1844 za 8 gold. in pol od centa ali za $5\frac{1}{10}$ kraje. od funta pomanjšán, in od tistihmal je kontrabantarija s kavo močno pojenjala, in povžije se je v celi državi toliko več, de colski davk od kave clo nič manjši ni kakor je bil popred. Tudi soli se bo pri pomanjšani ceni veliko veliko več ko dozda porabilo. Tisti reveži na kmetih in v mestih, ki večkrat brez soli živeti morajo, si jo bojo lože kupovali, in vsaki malo blagoviten in clo reven kmet bo zamogel sol tudi za svojo živino rabiti. Pomnoženi povžitik bo potem dohodik pomnožil. Kar bi še na dohodku od soli in zavolj odverženja cestnine in mostnine pomanjkalo, kako bi se to dostavilo, nočemo presegati veličastnimo državnemu zboru, v kterim se bo čez vse to govorilo. Vender bi radi opomnili čudo velikiga množstva državnih uradnikov (cesarskih služabnikov). Kdo ne vé, de so se skozi dosti dosti lét vse uradniške opravila, naj zadenejo voditev ali oskerbnštva ali pisarije, vùn in vùn brez potrebe pomnoževale, zavoljo tega pa tudi število državnih uradnikov vsih

redov od vikšiga do nizkiga le zmiram povikševalo, ravno kakor bi se moglo državno blagostanje le na silno vojno (armado) uradnikov vpérati! Ne de bi mi želeli, de bi se nemilo in krivično uradnikom, ki so bili od poprejšnjiga samovladarstva brez potrebe postavljeni, neutegama slovó dalo. Pa dokaj se bo že dalo na državnih vtratah prihraniti, če se prazne zlužbe več ne nastavijo, če se uradniki na enim kraji nepotrebni ali lahko pogrešljivi v drugi potrebniji kraj prestavijo, de ni treba tukaj novih voliti. Že to samo bo v celim obširu države dosti dosti v prid državniga gospodarstva izdalo, dokler se bode v velikim zboru še kaj bolj zdatniga domislilo.

Ali je to vse, česar se mi kmetje od nove vladije nadjati imamo, si bodo morebiti marsikteri kmetje mislili; ali je to vse? Kaj nam ne bo tudi težka butara gruntniga davka kej polajšana? kaj ne bo tudi pri živeznim davku, kteri je zde le samo zastran malih reči, ktere kmetje za vsakdanje potrebe v poglavitne mesta na prodaj nosijo, nekoliko pomanjšán, ne bo tudi v tem sploh in posebno na deželi še kej več polajšanja prišlo? Se bo, tudi to se bo zgodilo. Pa pomislite, kdo je v stanu, staro neprilčno razpadljivo poslopje nanagloma razsuti in ravno ob ti dobi tudi drugo novo krasno poslopje sozidati? Ali ne bo poprej vsiga za novo zidanje potrebniga pripravil, in staro poslopje le po primeri razsul, kakor bo novo dodelano? Ravno tako se mora v prenarejanji državnih naprav goditi. Gotovo se bo v državnim zboru na pomanjšanje vtrat, oskerbljenja in prejemanja stanovitnih in premenljivih davkov kmalo od začetka mislilo in sklenilo, potem pa v poznejših zborih izpeljevalo. Tako se bo marsikteri milijon vtrat, kteri zde med davki zapopadeni, čez $34\frac{1}{2}$ milijonov znesejo, prihranil. Kadar bodo pa naši hrabri vojaki Taljanskim puntarjem skazali, de se čast našiga vojništva brez maševanja oskruniti ne smé, — kadar bodo čast našiga ustavniga cesarstva rešili, — kadar bodo meje države na vsih straneh varno vterjene, koliko stroškov ne bo takrat menj! Le samo stroški za vojništvo so bili za létu 1848 na 54 milijonov in 310,000 gold. prevdarjeni, in Taljanske puntarije so jih še zlo zlo pomnožile. Pri zadobljenim miru se bo pa, kér národna straža domači mir in pokoj, varovati in na pokornost do postav paziti ima, število vojakov saj za polovico lahko pomanjšalo; milijonov državnih stroškov se bo tedaj prihranilo, kterih eni del se bo v pomanj-